

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. kovo 1 d.*

„Direktyva 86/09/EB — Duomenų bazių teisinė apsauga — Autorių teisės — Futbolo pirmenybių rungtynių tvarkaraščiai“

Byloje C-604/10

dėl *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Jungtinė Karalystė) 2010 m. gruodžio 10 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. gruodžio 21 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Football Dataco Ltd,

Football Association Premier League Ltd,

Football League Ltd,

Scottish Premier League Ltd,

Scottish Football League,

PA Sport UK Ltd

prieš

Yahoo! UK Ltd,

Stan James (Abingdon) Ltd,

Stan James plc,

Enetpulse ApS

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský, E. Juhász, G. Arestis ir D. Šváby,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. spalio 27 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: anglų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Football Dataco Ltd, Football Association Premier League Ltd, Football League Ltd, Scottish Premier League Ltd, Scottish Football League* ir *PA Sport UK Ltd*, atstovaujimų QC J. Mellor, baristerių S. Levine, L. Lane ir R. Hoy,
- *Yahoo! UK Ltd, Stan James (Abingdon) Ltd, Stan James plc* ir *Enetpulse ApS*, atstovaujimų QC D. Alexander ir R. Meade, baristerių P. Roberts ir P. Nagpal,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Seeboruth, padedamo baristerio S. Malynicz,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,
- Maltos vyriausybės, atstovaujamos A. Buhagiar ir G. Kimberley,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos A. P. Barros bei L. Inez Fernandes ir P. Mateus Calado,
- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos J. Heliskoski,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda ir T. van Rijn,

susipažinęs su 2011 m. gruodžio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 77, p. 20; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 459) aiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Football Dataco Ltd, Football Association Premier League Ltd, Football League Ltd, Scottish Premier League Ltd, Scottish Football League* bei *PA Sport UK Ltd* (toliau kartu – *Football Dataco ir kt.*) ir *Yahoo! UK Ltd, Stan James (Abingdon) Ltd, Stan James plc* bei *Enetpulse ApS* (toliau kartu – *Yahoo ir kt.*) dėl pirmųjų subjektų tariamai turimų intelektualinės nuosavybės teisių į Anglijos ir Škotijos futbolo pirmenybių rungtynių tvarkaraščius.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 Susitarimo dėl intelektualinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, esančio 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše sudarytos sutarties, įsteigiančios Pasaulio prekybos organizaciją, 1C priede, kuri buvo patvirtinta 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80), autorių teises ir gretutines teises reglamentuojančiame skyriuje esančio 10 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Duomenų ar kitokios medžiagos rinkiniai, mašinos skaitoma ar kitokia forma, kurie dėl turinio pasirinkimo ar išdėstymo yra intelektualiniai kūriniai, turi būti saugomi kaip intelektualiniai kūriniai. Tokia apsauga, kuri netaikoma patiems duomenims ar kitokiai medžiagai, neturi pažeisti jokių autorių teisių, ginančių tuos duomenis ar kitokią medžiagą.“

- 4 Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutarties, priimtose 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje, 5 straipsnyje, susijusiam su „duomenų rinkiniais (duomenų bazėmis)“, numatyta:

„Bet kokia forma išreikšti duomenų ar kitokios medžiagos rinkiniai, kurie dėl turinio parinkimo ar išdėstymo laikomi intelektinės kūrybos rezultatu, yra saugomi. Tokia apsauga netaikoma patiems duomenims ar medžiagai ir nepažeidžia jokių autorių teisių į duomenis ar medžiagą, iš kurių sudarytas rinkinys.“

Sąjungos teisė

- 5 Direktyvos 96/9 1–4, 9, 10, 12, 15, 16, 18, 26, 27, 39 ir 60 konstatuojamosiose dalyse skelbiama:

„(1) kadangi šiuo metu galiojantys teisės aktai nepakankamai gerai apsaugo visų valstybių narių duomenų bazes; kadangi ten, kur tokia apsauga yra, ji skiriasi pagal savybes;

(2) kadangi tokie valstybių narių teisės aktuose numatyti duomenų bazių teisinės apsaugos skirtumai trukdo normaliam vidaus rinkos funkcionavimui, kai kalbama apie duomenų bazes ir ypač apie fizinių ir juridinių asmenų laisvę naudojantis operatyviosiomis (*on-line*) duomenų bazėmis teikti prekes ir paslaugas, remiantis visoje Bendrijoje suderintomis teisinėmis priemonėmis; kadangi tokie skirtumai gali dar labiau išryškėti, šioje srityje valstybėms narėms priėmus naujus teisės aktus, o tokia tendencija vis labiau pastebima tarptautiniu mastu;

(3) kadangi būtina pašalinti vidaus rinkai normaliai funkcionuoti trukdančius skirtumus ir neleisti atsirasti naujiems, kadangi neigiamai vidaus rinkos neveikiančių arba informacijos rinkai Bendrijoje formuotis netrukdančių skirtumų šalinti ir trukdyti jiems atsirasti nereikia;

(4) kadangi pagal įstatymus arba precedentinę teisę duomenų bazių autorių teisių apsauga įvairiomis formomis egzistuoja valstybėse narėse ir kadangi dėl valstybių narių teisės aktuose esančių apsaugos apimties ir sąlygų skirtumų nesuderintos intelektinės nuosavybės teisės gali trukdyti laisvam prekių arba paslaugų judėjimui Bendrijoje;

<...>

(9) kadangi duomenų bazės yra gyvybiškai svarbus įrankis kuriant Bendrijos informacijos rinką; kadangi šio įrankio gali reikėti ir kitose srityse;

(10) kadangi vis labiau Bendrijoje ir visame pasaulyje didėjantis kasmet gaunamos ir apdorojamos informacijos kiekis visose prekybos ir pramonės srityse įrodo būtinybę visoms valstybėms narėms investuoti į pažangias informacijos apdorojimo sistemas;

<...>

(12) kadangi Bendrijoje tokios investicijos į modernias informacijos saugojimo ir apdorojimo sistemas yra įmanomos tik įvedus patikimą ir vienodą duomenų bazių autorių teisių apsaugos teisinę sistemą;

<...>

(15) kadangi kriterijai, taikomi norint nustatyti, ar tam tikra duomenų bazė turėtų būti saugoma autorių teisių, turėtų būti apibrėžti atsižvelgus į tai, ar bazės duomenys buvo parinkti ir išdėstyti pagal paties autoriaus sukurtą sistemą; kadangi tokia apsauga turėtų apimti ir duomenų bazės struktūrą;

(16) kadangi tik duomenų bazės autoriaus darbo originalumas turėtų būti laikomas kriterijumi, nustatančiu, ar duomenų bazę turėtų ginti autorių teisių apsaugos teisės aktai, ypač atsisakant estetinių ar kokybinių kriterijų;

<...>

(18) kadangi ši direktyva leidžia autoriams laisvai apsispręsti, ar jie leis įtraukti jų darbus į duomenų bazes arba kaip jie leis tai padaryti, ir ypač ar toks leidimas yra išimtinis; <...>

<...>

(26) kadangi į duomenų bazę įtrauktus autorių teisių saugomus darbus ir tam tikrų teisių saugomas temas taip pat gina ir atitinkamos išskirtinės teisės, ir jie negali būti įtraukiami į duomenų bazę arba iš jos pašalinami be teisių savininko arba jo teisių perėmėjo leidimo;

(27) kadangi įtrauktų į duomenų bazę darbų autorinei teisei ir tam tikrai temoms taikomai teisei jokių būdu neturi įtakos tai, kad galioja atskira teisė parinkti ir išdėstyti tuos darbus ir temas duomenų bazėje;

<...>

(39) kadangi šia direktyva siekiama apginti ne tik bazės duomenų originalaus parinkimo arba išdėstymo autorių teises, bet ir duomenų bazių sudarytojus nuo medžiagai gauti ir surinkti skirtų finansinių ir profesinių investicijų rezultatų pasisavinimo ir apsaugoti visą duomenų bazę arba jos dalis nuo tam tikrų naudotojo arba konkurento veiksmų;

<...>

(60) kadangi keletas valstybių narių šiuo metu taiko autorių teisių apsaugos priemones šioje direktyvoje numatytų tinkamumo kriterijų neatitinkančioms duomenų bazėms; kadangi net jeigu duomenų bazės atitinka tinkamumo būti saugomoms pagal šią direktyvą nuo neteisėto duomenų bazės perkėlimo ir (arba) panaudojimo kriterijus, apsaugos laikas, numatytas tokiai teisei taikyti, yra daug trumpesnis, palyginti su laiku, kurį jiems garantuoja šiuo metu galiojančios nacionalinės priemonės; kadangi suvienodinus kriterijus, pagal kuriuos bus atrenkamos duomenų bazės autorių teisių apsaugai taikyti, apsaugos laikas, šiuo metu galiojantis autorių teisių savininkams, gali ir nesutrumpėti; kadangi šiai problemai spręsti turėtų būti numatytos laikinosios išimtys; kadangi šios išimtys turi galioti tik aptariamų valstybių narių teritorijoje.“

6 Pagal Direktyvos 96/9 1 straipsnio 2 dalį:

„Šioje direktyvoje terminas „duomenų bazė“ reiškia pavienių darbų, duomenų ar kitokios metodiškai arba sistemingai sutvarkytos ir individualiai elektroniniu arba kitokiu būdu prieinamos medžiagos rinkinius.“

7 Direktyvos 96/9 II skyriuje „Autorių teisės“ esančiame 3 straipsnyje, kuriame apibrėžiamas „apsaugos objektas“, numatyta:

„1. Pagal šią direktyvą duomenų bazės, kurios pagal duomenų parinkimą ir išdėstymą, yra autoriaus intelektualinės veiklos rezultatas, yra saugomos autorių teisių. Kad būtų pripažintos tinkamomis tokiai apsaugai, jokių papildomų atrankos kriterijų nereikia.

2. Šia direktyva nustatyta duomenų bazių autorių teisių apsauga netaikoma patiems duomenims ir nepažeidžia jokių kitų su jais susijusių teisių.“

- 8 Direktyvos 96/9 III skyriuje „*Sui generis* teisė“ esančio su „apsaugos objektu“ susijusio 7 straipsnio 1 ir 4 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės numato duomenų bazės, pasižyminčios pakankamai didelėmis jos duomenų gavimo, tikrinimo ir pateikimo kokybinėmis ir (arba) kiekybinėmis investicijomis, sudarytojų teise neleisti perkelti ir (arba) panaudoti visos tokių duomenų bazės arba pakankamai didelės jos dalies, kokybiškai ir (arba) kiekybiškai ją įvertinus.

<...>

4. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į duomenų bazės tinkamumą būti apsaugotai autorių ar kitomis teisėmis. <...>“

- 9 Direktyvos 96/9 IV skyriuje „Bendrosios nuostatos“ esančiame 14 straipsnyje numatyta:

„1. Šia direktyva reglamentuojama apsauga autorių teisėmis skiriama ir duomenų bazėms, sudarytoms prieš 16 straipsnio 1 dalyje nurodytą dieną, jeigu iki tos dienos jos patenkina šioje direktyvoje numatytus reikalavimus duomenų bazių apsaugai autorių teisėmis gauti.

2. Tačiau jeigu duomenų bazė, valstybėje narėje saugoma autorių teisių susitarimais, šios direktyvos paskelbimo dieną neatitinka 3 straipsnio 1 dalyje pateiktų apsaugos autorių teisėmis tinkamumo kriterijų, nepaisant šio straipsnio 1 dalies, šioje direktyvoje nenumatyta trumpinti pagal minėtus susitarimus galiojanti tos valstybės narės teikiamos apsaugos laiką.

<...>“

- 10 Direktyvos 96/9 paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* data yra 1996 m. kovo 27 d.

- 11 Ši direktyva į Jungtinę Karalystę perkelta priėmus 1997 m. Reglamentą dėl autorių teisių ir teisių, susijusių su duomenų bazėmis (*Copyright and Rights in Databases Regulations 1997*, SI, 1997, Nr. 3032), kuris įsigaliojo 1998 m. sausio 1 d. Šiai bylai reikšmingos reglamento nuostatos yra identiškos atitinkamoms minėtos direktyvos nuostatom.

Faktinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

Anglijos ir Škotijos futbolo pirmenybių rungtynių tvarkaraščių sudarymas

- 12 Remiantis prašymu priimti prejudicinį sprendimą futbolo pirmenybių rungtynių metiniams tvarkaraščiams sudaryti Anglijoje ir Škotijoje taikomos iš esmės panašios taisyklės ir procedūra.

- 13 Atsižvelgiama į tam tikras vadinamąsias „auksines taisykles“, kurių pagrindinės yra tokios:

- klubas negali tris kartus iš eilės žaisti namie arba išvykoje,
- draudžiama, kad keturias iš penkerių nuoseklių rungtynių klubas žaistų namie arba išvykoje,
- kiek įmanoma, bet koku sezono momentu kiekvienas klubas turėtų būti sužaidęs vienodą rungtynių namie ir išvykoje skaičių ir
- kiek įmanoma, visi klubai turėtų žaisti vienodą savaitės viduryje vykstančių rungtynių namie ir išvykoje skaičių.

- 14 Pagrindinėje byloje nagrinėjamo tvarkaraščio rengimo procedūrą sudaro keli etapai. Pirmajame etape, kuris prasideda dar ankstesnio sezono metu, atitinkamų profesionalių federacijų darbuotojai parengia pirmosios lygos pirmenybių rungtynių grafiką ir preliminarų rungtynių kitose lygose tvarkaraštį. Šiame etape, atsižvelgiant į kelis pagrindinius parametrus (sezono pradžios ir pabaigos datos, sužaistinių rungtynių skaičius, datos, kuriomis numatytos kitos nacionalinės, Europos ar tarptautinės varžybos), sudaromas datų, kuriomis gali būti žaidžiamos rungtynės, sąrašas.
- 15 Antrajame etape prieš sudarant tvarkaraštį suinteresuotiems klubams siunčiami klausimynai ir analizuojami pateikti atsakymai į juos, visų pirma prašymai dėl „konkrečios datos“ (klubo prašymas tam tikrą dieną, kurią numatytos rungtynės su kitu klubu, žaisti namie arba, priešingai, išvykoje), prašymai dėl „ne konkrečios datos“ (klubo prašymas žaisti tam tikras rungtynes tam tikrą savaitės dieną nuo tam tikros valandos (pvz., šeštadienį nuo 13.30 val.)) ir prašymai dėl „poravimo“ (dviejų ar daugiau klubų prašymas, kad tą pačią dieną nežaistų namie). Vidutiniškai per sezoną pateikiama apie 200 prašymų.
- 16 Trečiajame etape, kuris tiek, kiek tai susiję su Anglijos futbolo pirmenybėmis, patikimas G. Thompson, dirbančiam bendrovėje *Atos Origin IT Services UK Ltd*, vykdomos dvi užduotys – „rungtynių sekos nustatymas“ ir „klubų poravimas“.
- 17 Rungtynių sekos nustatymo užduotis – kuo tobulesnė rungtynių namie ir išvykoje seka kiekvienam klubui atsižvelgiant į „auksines“ taisykles, įvairius organizacinius suvaržymus ir prireikus – į klubų pateiktus prašymus. Tuomet G. Thompson, atsižvelgdamas į komandų pateiktus prašymus, sudaro poravimo lentelę. Jis į šią lentelę laipsniškai įrašo komandų pavadinimus ir siekia išspręsti kuo daugiau probleminių klausimų iki patenkinamo tvarkaraščio projekto parengimo. Tam jis naudojami kompiuterio programa, į kurią perkelia rungtynių sekos ir poravimo lentelių informaciją, kad būtų gauta suprantama tvarkaraščio versija.
- 18 Paskutinį etapą, kuris grindžiamas G. Thompson ir suinteresuotų profesionalių federacijų darbuotojų bendradarbiavimu, sudaro rungtynių tvarkaraščio patikrinimas. Šis patikrinimas atliekamas rankiniu būdu, naudojant kompiuterio programą išliekančioms problemoms išspręsti. Vėliau, siekiant sudaryti galutinį tvarkaraščio turinį, rengiami du posėdžiai: vienas – tvarkaraščio darbo grupės, o kitas – su policijos atstovais. Kalbant apie 2008–2009 m. sezoną, šiame paskutiniame etape buvo padaryti 56 pakeitimai.
- 19 Remiantis prašyme priimti prejudicinį sprendimą pakartotu pirmosios instancijos teismo konstatavimu, pagrindinėje byloje nagrinėjamų futbolo rungtynių tvarkaraščių sudarymo procesas nėra visiškai mechaniskas ar iš anksto nuspręstas, bet, priešingai, tai yra daug įgūdžių reikalaujantis darbas, siekiant įvykdyti daug esamų reikalavimų kuo labiau laikantis taikytinų taisyklių. Šiuo tikslu daromas darbas – tai ne vien griežtų kriterijų taikymas tvarkant duomenis, ir jis skiriasi, pavyzdžiui, nuo telefonų knygos sudarymo tuo, kad kiekviename etape reikia priimti sprendimus ir panaudoti įgūdžius, ypač jei kompiuterio programa nerandamas joks sprendimas, atsižvelgiant į esamus suvaržymus. Kalbant apie dalinį proceso kompiuterizavimą, jis, G. Thompson teigimu, visiškai nepašalina sprendimų priėmimo būtinybės ir tam tikros diskrecijos.

Faktinės pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

- 20 *Football Dataco ir kt.* tvirtina, kad tiek, kiek tai susiję su Anglijos ir Škotijos futbolo pirmenybių rungtynių tvarkaraščiais, jos turi *sui generis* teisę pagal Direktyvos 96/9 7 straipsnį, autorių teises pagal šios direktyvos 3 straipsnį ir autorių teises pagal Jungtinės Karalystės intelektinės nuosavybės teisės aktus.
- 21 Nesutikdamos, kad teisiškai egzistuoja šios teisės, *Yahoo ir kt.* tvirtina, kad jos turi teisę naudoti šiuos tvarkaraščius savo veikloje ir nėra privaloma už tai mokėti atlyginimo.

- 22 Pirmosios instancijos teismas laikė, kad šie tvarkaraščiai gali būti saugomi autorių teisių pagal Direktyvos 96/9 3 straipsnį dėl to, kad jiems rengti reikia įdėti daug kūrybinio darbo. Tačiau jis neigia, kad tvarkaraščiai saugomi kitų nurodytų teisių.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pritarė pirmosios instancijos teismo sprendimui tiek, kiek tai susiję su tuo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami tvarkaraščiai nesaugomi *sui generis* teisės pagal Direktyvos 96/9 7 straipsnį. Tačiau jam kyla abejonų dėl jų apsaugos autorių teisėmis pagal šios direktyvos 3 straipsnį. Jis taip pat išreiškia abejonų dėl galimybės šiems kalendoriams taikyti autorių teisių apsaugą pagal iki šios direktyvos galiojusius Jungtinės Karalystės teisės aktus esant kitokioms nei minėtame 3 straipsnyje skelbiamoms sąlygoms.
- 24 Šiomis aplinkybėmis *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ką Direktyvos 96/9/EB <...> 3 straipsnio 1 dalyje reiškia formuluotė „duomenų bazės, kurios pagal duomenų parinkimą ir išdėstymą, yra autoriaus intelektualinės veiklos rezultatas“, būtent:
- a) ar reikėtų atmesti duomenims sukurti panaudotas intelektines pastangas ir įgūdžius;
 - b) ar „parinkimas ir išdėstymas“ apima papildomą didelę reikšmę, suteikiamą jau egzistuojantiems duomenims (pavyzdžiui, taip yra parenkant futbolo rungtynių datą); ir
 - c) ar formuluotė „autoriaus intelektualinės veiklos rezultatas“ reikalauja daugiau nei didelio autoriaus darbo ir įgūdžių; jeigu atsakymas teigiamas, tai ko būtent?
2. Ar direktyva užkerta kelią pagal nacionalinius įstatymus garantuojamoms duomenų bazių autorių teisėms, išskyrus tas, kurios numatytos Direktyvoje [96/9]?“

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

- 25 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo išaiškinti Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalį. Konkrečiai kalbant, jis klausia:
- pirma, ar taikant šią nuostatą reikia atmesti duomenims sukurti panaudotas intelektines pastangas ir įgūdžius,
 - antra, ar pagal šią nuostatą turinio „parinkimas ir išdėstymas“ apima papildomą didelę reikšmę, suteikiamą jau egzistuojantiems duomenims, ir,
 - trečia, ar pagal tą pačią nuostatą sąvoka „autoriaus intelektualinės veiklos rezultatas“ reikalauja daugiau nei didelio autoriaus darbo bei įgūdžių ir prireikus – koks šis papildomas reikalavimas.
- 26 Iš pradžių reikia priminti, pirma, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog futbolo pirmenybių rungtynių tvarkaraštis yra „duomenų bazė“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 96/9 1 straipsnio 2 dalį. Jis iš esmės traktavo, kad futbolo rungtynių datos, laiko ir dviejų komandų, t. y. namų ir svečių komandų, tapatybės sujungimas turi savarankišką informacinę vertę, kuri sudaro „pavienę medžiagą“, kaip tai suprantama pagal minėto 1 straipsnio 2 dalį, ir kad atskirų futbolo pirmenybių rungtynių datų, laikų ir komandų pavadinimų išdėstymas tvarkaraščiuose atitinka šio 1 straipsnio 2 dalyje skelbiamas bazėje esančios medžiagos sistemingo arba metodiško sutvarkymo bei individualaus prieinamumo sąlygas (žr. 2004 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Fixtures Marketing*, C-444/02, Rink. p. I-10549, 33–36 punktus).

- 27 Antra, iš atitinkamų Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalies bei 7 straipsnio 1 dalies ir kitų jos nuostatų bei konstatuojamųjų dalių, būtent jos 7 straipsnio 4 dalies ir 39 konstatuojamosios dalies, sąvokų palyginimo matyti, kad autorių teisės ir *sui generis* teisė yra dvi savarankiškos teisės, kurių objektas ir taikymo sąlygos skiriasi.
- 28 Todėl tai, kad „duomenų bazė“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 96/9 1 straipsnio 2 dalį, neatitinka *sui generis* teisės apsaugos pagal minėtos direktyvos 7 straipsnį sąlygų, kaip tai yra nusprendęs Teisingumo Teismas dėl futbolo rungtynių tvarkaraščių (2004 m. lapkričio 9 d. sprendimų *Fixtures Marketing*, C-46/02, Rink. p. I-10365, 43–47 punktai; *Fixtures Marketing*, C-338/02, Rink. p. I-10497, 32–36 punktai ir minėto Sprendimo *Fixtures Marketing*, C-444/02, 48–52 punktai), automatiškai nereiškia, kad tai pačiai duomenų bazei taip pat netaikoma autorių teisių apsauga pagal šios direktyvos 3 straipsnį.
- 29 Pagal šio 3 straipsnio 1 dalį „duomenų bazė“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 96/9 1 straipsnio 2 dalį, saugoma autorių teisių, jeigu jos pagal duomenų parinkimą ir išdėstymą yra autoriaus intelektualinės veiklos rezultatas.
- 30 Pirma, kartu skaitant Direktyvos 96/9 3 straipsnio 2 dalį ir 15 konstatuojamąją dalį matyti, kad šioje direktyvoje numatytos apsaugos pagal autorių teisę objektas yra duomenų bazės „struktūra“, o ne jos „turinys“, todėl ne ją sudaranti medžiaga.
- 31 Be to, kaip matyti iš Susitarimo dėl intelektualinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, 10 straipsnio 2 dalies ir PINO autorių teisių sutarties 5 straipsnio, duomenų sujungimas, kuris pagal medžiagos parinkimą ir išdėstymą yra intelektualinės veiklos rezultatas, saugomas autorių teisių. Tačiau ši apsauga netaikoma patiems duomenims ir ji nepažeidžia turimos autorių teisės į šiuos duomenis.
- 32 Šiuo aspektu sąvokos „parinkimas“ ir „išdėstymas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalį, reiškia duomenų atranką ir sugrupavimą, kuriais duomenų bazės autorius sukuria šios bazės struktūrą. Tačiau šios sąvokos neapima šioje bazėje esančių duomenų kūrimo.
- 33 Todėl, kaip tvirtina *Yahoo ir kt.*, Italijos, Portugalijos ir Suomijos vyriausybės bei Europos Komisija, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo pateikto pirmojo klausimo a punkte nurodytos aplinkybės, susijusios su duomenimis sukurti panaudotomis intelektualinėmis pastangomis ir įgūdžiais, nėra reikšmingos vertinant galimybę saugoti duomenų bazę, kurią jos sudaro, Direktyvoje 96/9 numatytais autorių teisėmis.
- 34 Šią analizę patvirtina minėtos direktyvos tikslas. Šis tikslas, kaip matyti iš jos 9, 10 ir 12 konstatuojamųjų dalių, – skatinti duomenų kaupimo ir apdorojimo sistemų kūrimą, siekiant prisidėti prie informacijos rinkos plėtros visose veiklos srityse, proporcingai didėjant kasmet sukuriamos ir apdorojamos informacijos kiekiui (žr. minėto 2004 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Fixtures Marketing*, C-46/02, 33 punktą; 2004 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *The British Horseracing Board ir kt.*, C-203/02, Rink. p. I-10415, 30 punktą ir minėtų sprendimų *Fixtures Marketing*, C-338/02, 23 punktą bei *Fixtures Marketing*, C-444/02, 39 punktą), bet ne saugoti duomenų, kurie gali būti įtraukti į duomenų bazę, kūrimą.
- 35 Pagrindinėje byloje pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo aprašytos ir šio sprendimo 14–18 punktuose pakartotos atitinkamų pirmenybių organizavimo priemonės, be kita ko, intelektualinės, yra skirtos nustatyti visų šių pirmenybių rungtynių datą, laiką ir komandų tapatybę, atsižvelgiant į visas taisykles, kriterijus ir organizacinius suvaržymus bei konkrečius suinteresuotų klubų prašymus (žr. minėtų 2004 m. lapkričio 9 d. sprendimų *Fixtures Marketing*, C-46/02, 41 punktą; *Fixtures Marketing*, C-338/02, 31 punktą ir *Fixtures Marketing*, C-444/02 47, punktą).

- 36 Kaip pažymėjo *Yahoo ir kt.* bei Portugalijos vyriausybė, šios priemonės naudojamos kuriant pačius duomenis, esančius nagrinėjamoje bazėje, kaip tai buvo priminta šio sprendimo 26 punkte (žr. minėtų 2004 m. lapkričio 9 d. sprendimų *Fixtures Marketing, C-46/02*, 42 punktą; *Fixtures Marketing C-338/02*, 31 punktą ir *Fixtures Marketing, C-444/02*, 47 punktą). Todėl, atsižvelgiant į tai, kas buvo nurodyta šio sprendimo 32 punkte, jos bet kuriuo atveju neturi jokios reikšmės vertinant galimybę saugoti pagrindinėje byloje nagrinėjamų futbolo rungtynių tvarkaraščius Direktyvoje 96/9 numatytais autorių teisėmis.
- 37 Antra, kaip matyti ir iš Direktyvos 96/9 16 konstatuojamosios dalies, autoriaus intelektualinės veiklos rezultato sąvoka grindžiama originalumo kriterijumi (šiuo klausimu žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Infopaq International, C-5/08*, Rink. p. I-6569, 35, 37 ir 38 punktus; 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Bezpečnostní softwarová asociace, C-393/09*, Rink. p. I-13971, 45 punktą; 2011 m. spalio 4 d. Sprendimo *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, Rink. p. I-9083, 97 punktą ir 2011 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Painer, C-145/10*, Rink. p. I-12533, 87 punktą).
- 38 Kalbant apie duomenų bazės sudarymą, pažymėtina kad šis originalumo kriterijus įvykdomas, kai jos autorius, parinkdamas ir išdėstydamas joje esančius duomenis, originaliai išreiškia savo kūrybinius gebėjimus laisvai ir kūrybingai pasirinkdamas priemones (pagal analogiją žr. minėtų sprendimų *Infopaq International* 45 punktą; *Bezpečnostní softwarová asociace* 50 punktą ir *Painer* 89 punktą) ir taip išreiškia savo „asmeninę idėją“ (minėto Sprendimo *Painer* 92 punktas).
- 39 Tačiau šis kriterijus neįvykdomas, kai duomenų bazės sandarą diktuoja techniniai reikalavimai, taisyklės ar suvaržymai, dėl kurių nepaliekama vietos kūrybinei laisvei (pagal analogiją žr. minėtų sprendimų *Bezpečnostní softwarová asociace* 48 ir 49 punktus ir *Football Association Premier League ir kt.* 98 punktą).
- 40 Kaip matyti tiek iš Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalies, tiek iš 16 konstatuojamosios dalies, joks kitas kriterijus, išskyrus originalumą, netaikomas siekiant įvertinti galimybę saugoti duomenų bazę šioje direktyvoje numatytais autorių teisėmis.
- 41 Tai reiškia, viena vertus, kad jei duomenų, t. y. pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju – duomenų, susijusių su įvairių nagrinėjamų pirmenybių rungtynių data, laiku ir komandų tapatybe (žr. šio sprendimo 26 punktą), parinkimas ir išdėstymas yra originali duomenų bazės autoriaus kūrybos išraiška, siekiant įvertinti šios duomenų bazės apsaugos Direktyvoje 96/9 numatytais autorių teisėmis galimybę neturi reikšmės, ar šis parinkimas ir išdėstymas šiems duomenims suteikia „papildomą didelę reikšmę“, kaip tai nurodyta prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmojo klausimo b punkte.
- 42 Kita vertus, aplinkybė, kad duomenų bazės kūrimas, be ją sudarančių duomenų sukūrimo, reikalauja daug jos autoriaus darbo ir įgūdžių, nurodytų to paties klausimo c punkte, negali savaime pateisinti jos apsaugos Direktyvoje 96/9 numatytais autorių teisėmis, jei šiuo darbu ir įgūdžiais neišreiškiamas joks originalumas pasirenkant ir išdėstant minėtus duomenis.
- 43 Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgęs į prieš tai išdėstytos analizės elementus, privalo įvertinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjami futbolo rungtynių tvarkaraščiai yra duomenų bazės, kurios atitinka Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalyje skelbiamas apsaugos autorių teisėmis sąlygas.
- 44 Šiuo aspektu tvarkaraščių sudarymo sąlygų, kaip jas aprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nepakanka tam, kad nagrinėjama duomenų bazė galėtų būti saugoma Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalyje numatytais autorių teisėmis, jei šie tvarkaraščiai nepapildomi medžiaga, kuri atskleidžia į juos įtrauktų duomenų parinkimo ir išdėstymo originalumą.

45 Atsižvelgiant į visas prieš tai išdėstytas aplinkybes, į pirmąjį pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 96/9 3 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad „duomenų bazė“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį, saugoma joje numatytomis autorių teisėmis su sąlyga, kad joje esamų duomenų parinkimas ir išdėstymas yra originali jos autoriaus kūrybinės laisvės išraiška, o tai privalo patikrinti nacionalinis teismas.

46 Todėl:

- šiems duomenims kurti panaudotos intelektinės pastangos ir įgūdžiai neturi reikšmės nustatant minėtos bazės apsaugos šiomis teisėmis galimybę,
- šiuo tikslu nėra svarbu, ar šių duomenų parinkimu ir išdėstymu jiems suteikiama papildoma didelė reikšmė, ir
- šiai bazei sukurti reikalingas darbas ir įgūdžiai savaime negali pateisinti tokios apsaugos, jeigu jais neišreiškiamas joks originalumas parenkant ir išdėstant joje esamus duomenis.

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

47 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyva 96/9 turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais duomenų bazėms, atitinkančioms jos 1 straipsnio 2 dalyje esančią apibrėžtį, suteikiama apsauga autorių teisėmis kitomis sąlygomis, nei numatytos jos 3 straipsnio 1 dalyje.

48 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad Direktyva 96/9, vadovaujantis jos 1–4 konstatuojamosiomis dalimis, siekiama pašalinti nacionalinių teisių skirtumus duomenų bazių teisinės apsaugos srityje, ypač kiek tai susiję su apsaugos autorių teisėmis apimtimi ir sąlygomis, dėl kurių kyla grėsmė vidaus rinkos funkcionavimui, laisvam prekių ir paslaugų judėjimui Europos Sąjungoje ir informacijos rinkai joje raidai.

49 Šiomis sąlygomis Direktyvos 96/9 3 straipsniu, kaip matyti iš šios direktyvos 60 konstatuojamosios dalies, siekiama „suvienodinti kriterijus, pagal kuriuos bus atrenkamos duomenų bazės autorių teisių apsaugai taikyti“.

50 Žinoma, kalbant apie duomenų bazes, kurios 1996 m. kovo 27 d. nacionalinės autorių teisės sistemos buvo saugomos pagal kitus apsaugos kriterijus nei skelbiami šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje, Direktyvos 96/9 14 straipsnio 2 dalimi užtikrinama tokia sistema suteikiamos apsaugos trukmė suinteresuotoje valstybėje narėje. Tačiau, išskyrus tik šią pereinamąją nuostatą, minėto 3 straipsnio 1 dalimi draudžiama pagal nacionalinės teisės aktus duomenų bazėms, atitinkančioms minėtos direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje esančią apibrėžtį, suteikti apsaugą autorių teisėmis taikant sąlygas, kurios skiriasi nuo minėto 3 straipsnio 1 dalyje numatytos originalumo sąlygos.

51 Dėl *Football Dataco ir kt.* nurodytų Direktyvos 96/9 18, 26 ir 27 konstatuojamųjų dalių pasakytina, kad jose akcentuojama laisvė, kuria naudojasi kūrinių autoriai, priimdami sprendimą dėl jų įtraukimo į duomenų bazę, ir saugomo kūrinio įtraukimo į galimą saugoti duomenų bazę įtakos nebuvimas tokį įtrauktą kūrinį saugančioms teisėms. Tačiau jomis niekaip nepatvirtinamas priešingas aiškinimas nei pateiktas ankstesniame šio sprendimo punkte.

52 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyva 96/9 turi būti aiškinama taip, kad, išskyrus jos 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtiną pereinamąją nuostatą, šia direktyva draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais duomenų bazėms, atitinkančioms jos 1 straipsnio 2 dalyje esančią apibrėžtį, suteikiama apsauga autorių teisėmis taikant kitas sąlygas nei numatytos jos 3 straipsnio 1 dalyje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad „duomenų bazė“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį, saugoma joje numatytais autorių teisėmis su sąlyga, kad joje esamų duomenų parinkimas ir išdėstymas yra originali jos autoriaus kūrybinės laisvės išraiška, o tai privalo patikrinti nacionalinis teismas.

Todėl:

- šiems duomenims kurti panaudotos intelektinės pastangos ir įgūdžiai neturi reikšmės nustatant minėtos bazės apsaugos šiomis teisėmis galimybę,
 - šiuo tikslu nėra svarbu, ar šių duomenų parinkimu ir išdėstymu jiems suteikiama papildoma didelė reikšmė, ir
 - šiai bazei sukurti reikalingas darbas ir įgūdžiai savaime negali pateisinti tokios apsaugos, jeigu jais neišreiškiamas joks originalumas parenkant ir išdėstant joje esamus duomenis.
2. Direktyva 96/9 turi būti aiškinama taip, kad, išskyrus jos 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtiną pereinamąją nuostatą, šia direktyva draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais duomenų bazėms, atitinkančioms jos 1 straipsnio 2 dalyje esančią apibrėžtį, suteikiama apsauga autorių teisėmis taikant kitas sąlygas nei numatytos jos 3 straipsnio 1 dalyje.

Parašai.